

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1624. usque ad annum 1627

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118863

§. 100. Transactio inter Rhetos & Valtelinos præcipue circa Religionem
facta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67369)

Sæc. XVII.
A. C. 1625.

§. C.

*Transactio inter Rhetos, & Valte-
linos præcipue circa Religio-
nem facta.*

Lotich. Rer. Germ. l. 15. cap. 3. Gramond. l. 15. Hist. Gall. Inter hæc Cuvrius quidem Marchio, expulsis potissimam partem Hispanis, Vallem Tellinam in Franciæ Regis potestatem redegerat; parta tamen diu servare, majoris erat molis opus; quocirca matura partium compositione novos belli motus prævertere intentus Comes Rupipotius Fargius Regis Christianissimi Legatus, urgente Patre Berullo, pro Religione Catholica apud Valtelinos conservanda studiosissimo, Valtelinos cum Rhetis conciliare nitentur, ac primo quidem serio de hoc negotio cum Comite Olivario Hispaniæ Regis Legato deliberare cæperat, eodem exponens, quod Franciæ Rex pacem inire propensus esset, dummodo Hispani Rhetis supremum jus redderent, nec transitum sui exercitus per Valtellinam urgere, ac denique Religionis Catholicæ firmitati idonee cavere vellent. Hanc pacis negotiationem urgebat Franciæ Regina, ut bellum ob Rhetiorum dissidia exortum pace inter Gallos & Hispanos restituta cessaret, proin Franciæ Rex Germaniæ Prote-

stantibus suppetias ferre præpediretur, Sæc. XVII.
 hac ex causâ Regina Fargio Regis sui A. C. 1625.
 indignationem metuenti rescripsit, va-
 lituram conventionem a se factam,
 dummodo *salva Religione* transigeret.
 Igitur incio adhuc, quid rerum age-
 retur, Ludovico Rege, exeunte Men-
 se Decembri Fargius convocatis Pro-
 vincix Magistratibus proposuit, ut Vel-
 telinam, Wormiam & Clavenam de-
 nuo pristinx suæ libertati ac juribus
 restituerent. Verum hi Madritensî
 pacto standum reponebant: nihilomi-
 nus insuperhabita eorum tergiversatio-
 ne Olivarius ac Fargius in quædam
 transactionis capita convenere, eaque
 ab Hispaniarum Rege rata habenda
 Madritum miserunt. Hæc ergo ibidem
 die prima Januarii ab Hispano subscri-
 pta Fargius die decima sexta ejusdem
 Mensis Parisios transmisit, quo com-
 perto Rex pacem se incio firmatam
 indignatus, Fargium revocare, eum-
 que ob transgressos mandati limites
 plectere statuit, ast a Regina conjugè
 sua placatus, ex his articulis quosdam
 ratos habuit, alios vero adjecit in fa-
 vorem Rhetiorum, qui solemnî ad Re-
 gem legatione hanc pacificationem pe-
 nitus antiquari petebant: Igitur Mon-
 conî die quinta Martii in viginti sex
 conventum est articulos, quorum præ-
Hist. Eccles. Tom. LVIII. Y cipui

Sæc. XVII cipui vel maxime Religionem concer-
 A. C. 1625. nentes erant hi. I. „Rhæti gratiam
 „Valli Tellinensi factam, qua omnis
 „reatus nuperrimus tollatur, facerent
 „perpetuam. II. In favorem Princi-
 „pum fœderatorum, quorum opera
 „ipsis libertas esset restituta, nulla ali-
 „extra Catholicam, Religio admitte-
 „retur deinceps, ea propter ut sic omnes
 „in posterum Rheticis Magistratibus essent
 „fideliores. III. Reformati, vel Prote-
 „stantes, quotannis, sed sub diversis
 „vicibus, in Vallem Tellinam intro-
 „mitterentur, sique fundos suos divere-
 „dere illis volupe esset, tolerabili sub-
 „pretio vænum exponerent. IV. Bo-
 „na Ecclesiastica a Protestantibus in-
 „ctenus detenta, Ecclesiæ restituere-
 „tur. V. Si quid in Valtelina contra
 „præfatos de Religione articulos intro-
 „vaverint Rhæti, Nuncius Apostolicus
 „Sedis apud Pagos Helvetiæ Catho-
 „licos morari solitus prospiciet, Hel-
 „vetiarumque subsidio coget Rhætos
 „ad articulos, qui de Religione sunt,
 „exsequendos: id si neglexerint Papi
 „post quatuor a notificatione mensis
 „incumbet utrique Regi pacti exequenda
 „munus. VI. In antecessum, & ante
 „omne opus utrinque occupata, (donec
 „de jure liqueat) apud summum Pon-
 „tificem deponeretur. VII. Arces &

munimenta ab anno millesimo sexcen- Sæc. XVII.
 tesimo vigesimo in hanc diem a Val- A. C. 1625.
 telinis, Wormiensibus, & Clavennen-
 sibus constructa, a summo Pontifice
 diruerentur statim ac fuerint ipsi tra-
 dita. VIII. Valerent posthac, quæ
 hocce scripto constituuntur leges, ab-
 rogatis, quæ ante dictæ fuerunt. IX.
 Exequendis, qui de Religione, articu-
 lis penes summum Pontificem, & Car-
 dinales iudicium erit, remissis ad ut-
 rumque Regem de statu politico quæ-
 sitionibus. X. Comes Rupipotius
 Fargius Regis Christianissimi Legatus,
 & Comes Olivarius pro Rege Catho-
 lico se mutuo obstringerent pro obtinen-
 dis rati- habitationibus a Rege quisque
 suo ex nunc in quatuor menses.,

Quamprimum hujus transactionis
 fama ad Papam, Sabaudum, & Vene-
 tospervenerat, ipsis insciis pacem fuisse
 initam indignabantur omnes, ac præ-
 cipue Sabaudus excandescebat, eo-
 quod hac conventionione Gallorum sup-
 petiis in Genuenses careret, armorum-
 que suspensioni subscribere cogeretur:
 nihilominus adhuc vana spe lactabatur,
 fore, quod hæ pactiones, utpote sine
 Franciæ Regis mandato conventæ suo
 effectu carituræ sint. Summus quo-
 que Pontifex Religionis Catholicæ aug-
 mentum pluris habuit, quam auctori-
 tatem

Sæc. XVII. tatem suam, quæ Barberino Legato
 A. C. 1625. suo ab hac negotiatione excluso, quod
 dammodo contempta videbatur, præcipue cum inter ceteros articulos secreto statutum fuisset, hanc pacem nullius esse momenti, donec a Pontifice firma haberetur.

§. CI.

Diversæ Urbani VIII. Papæ Constitutiones circa Ecclesiæ Disciplinam.

*Bullar.
 magn. in
 Urb. VIII.
 Const. 37.
 & seqq.*

Haud remissiore studio, quo idem Pontifex inter belligerantes pacem, etiam inter fideles, Clerumque Ecclesiasticæ disciplinæ dignitatem, & sanctimoniam conservare satagebat, hæcque in rem die decima tertia Martii præter varias constitutiones hoc anno promulgatas etiam prohibebat, ne imagines, vel picturæ, quæ nondum a Sede Apostolica Canonizatos vel Beificatos repræsentant, publico cultui exponantur, nec eorum effigies radiis, splendoribus & laureolis, aut accensis lampadibus, vel ad eorum sepulera cereis honorentur, multo minus eorum vitæ & miracula absque Ordinarii licentia & approbatione typis edantur, ab hac tamen lege exceptit Pontifex illos, qui aut per communem Ecclesiæ